

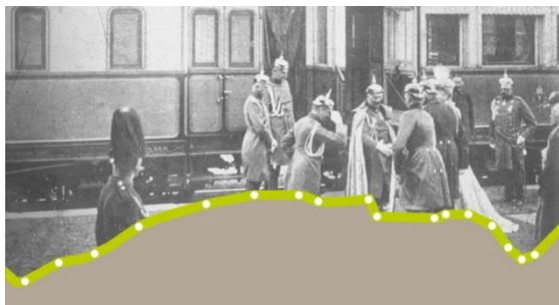
Keulsebaan – gemeente Boxtel

Landschappelijke inpassing en ruimtelijke kwaliteit

Algemeen

De gemeente Boxtel is bezig met de voorbereidingen voor de capaciteitsuitbreiding van de Keulsebaan tussen de A2 en de spoorlijn 's-Hertogenbosch-Eindhoven. Inmiddels is het voorlopig ontwerp voor de nieuwe Keulsebaan vastgesteld. In dit voorlopig ontwerp wordt gebruik gemaakt van het tracé van het Duits Lijntje, dat eigendom is van de gemeente Boxtel. De gemeente Boxtel vindt het belangrijk dat de toekomstige Keulsebaan vanuit verkeerskundig oogpunt een goed functionerende verbinding wordt die zorgt voor de juiste afwikkeling van het verkeer. Maar de gemeente wil ook dat de Keulsebaan op een goede wijze in het landschap wordt ingepast en dat de cultuurhistorische waarden van het Duits Lijntje in het ontwerp van de Keulsebaan zichtbaar blijven.

De huidige Keulsebaan ligt van oorsprong in een kleinschalig landschap. Door een aantal ruilverkavelingen is het landschap in visueel-ruimtelijk en functioneel opzicht veranderd. De percelen zijn groter geworden en een deel van de karakteristieke lijnbeplantingen is verdwenen. Enkele oude structuren hebben het landschap lang gedomineerd. In dit verband kunnen de Eindhovenseweg en het Duits Lijntje worden genoemd. De Keulsebaan is pas in 1995 opengesteld, tegelijk met het doorvoeren van aanpassingen aan de A2. De Keulsebaan is destijds tegen het Duits Lijntje aangelegd. Het traject van het Duits Lijntje werd geopend in 1878, als onderdeel van de verbinding tussen de steden Londen – Berlijn – Sint-Petersburg. Vanaf 15 mei 1881 reden over deze lijn internationale sneltreinen waarmee men zonder overstappen van Londen via Vlissingen naar Berlijn kon reizen. Vanwege dit comfort maakten veel vorsten en diplomaten, waaronder keizer Wilhelm II en Russische tsaren, voor hun Europese reizen gebruik van dit traject. Het Duitse grensstation was station Goch, aan Nederlandse kant was dat station Gennep. De Eerste Wereldoorlog maakte in 1914 een einde aan dit prominente verkeer. In 1925 werd de NBDS (Noord-Brabantsch-Duitse Spoorweg-Maatschappij) aan beide zijden van de grens genationaliseerd. Internationale treinen keerden niet meer terug op dit baanvak. Op veel plaatsen langs het Duits Lijntje herinneren cultuurhistorische elementen (stations, bruggen, spoorovergangen, stootblokken) aan het Duits Lijntje.

Keizer Wilhelm II in Boxtel

Station Liempde

Het voornemen van de gemeente Boxtel om bij de verbreding van de Keulsebaan de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren door aandacht te besteden aan de landschappelijke inpassing van de weg en de historie van het Duits Lijntje, strookt met het standpunt van de provincie Noord-Brabant in de Verordening ruimte. Daarin zegt de provincie dat “een bestemmingplan dat een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied mogelijk maakt, bepaalt dat die ruimtelijke ontwikkeling gepaard gaat met een fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie of van de extensieve mogelijkheden van het gebied of de omgeving”.

Samen met de omgeving

De gemeente Boxtel heeft twee werkplaatsen met de omgeving georganiseerd om de landschappelijke inpassing van de Keulsebaan te optimaliseren en de ruimtelijke kwaliteit in relatie tot het Duits Lijntje te waarborgen en te visualiseren. Aan deze werkplaatsen hebben, naast een aantal ambtenaren van de gemeente Boxtel, de Natuurwerkgroep Boxtel, de Heemkundekring Boxtel en de Monumentencommissie van de gemeente Boxtel deelgenomen. Tijdens de eerste werkplaats hebben alle deelnemers hun verhalen met betrekking tot de Keulsebaan, het landschap en het Duits Lijntje

kunnen vertellen en aangegeven welke aspecten en elementen zij belangrijk vinden voor het verbeteren van de omgevingskwaliteit op met name de aspecten landschap en cultuurhistorie. Een groot aantal wensen en ideeën zijn in dit verband de revue gepasseerd.

In de periode tussen de eerste en de tweede werkplaats heeft de gemeente Boxtel de bijdrage van de omgeving vertaald naar een visie op de landschappelijke inpassing van de Keulsebaan en (vijftien) ideeën voor het zichtbaar maken van de historie van het Duits Lijntje in het ontwerp van de Keulsebaan. Deze producten zijn tijdens de tweede werkplaats gepresenteerd, besproken en aangepast, op basis van de opmerkingen en aanvullingen van de deelnemers.

Dit heeft na de werkplaatsen geresulteerd in twee kaarten: 'Schetsontwerp beplanting Keulsebaan' en 'Mogelijkheden om te verwijzen naar het Duits Lijntje'. Bij elke kaart hoort een toelichting. De toelichting bij de eerste kaart bestaat uit de beschrijving van het landschap ter plaatse van de Keulsebaan en de visie op de inpassing van de Keulsebaan in het landschap. De toelichting bij de tweede kaart bevat een beschrijving van de vijftien ideeën die het Duits Lijntje in de toekomst zichtbaar en beleefbaar moeten houden.

Het realiseren van de landschappelijke inpassing van de Keulsebaan is de verantwoordelijkheid van de gemeente Boxtel. Bij het verder ontwikkelen van de ideeën voor het Duits Lijntje hebben, naast de gemeente Boxtel, een aantal andere instanties/personen de rol van trekker op zich genomen. Dit is een bewijs van de grote mate van enthousiasme van een aantal betrokken partijen bij het versterken van de omgevingskwaliteit en de beleving van hun woon- en leefgebied. Dit enthousiasme spreekt ook uit de opstelling van de gemeente Boxtel, die, als eigenaar van het Duits Lijntje, de cultuurhistorie van deze spoorlijn niet verloren wil laten gaan en de betekenis van de verbinding tussen Londen en Sint Petersburg in het landschap en in (het ontwerp van) de nieuwe Keulsebaan wil etaleren.

Bij deze notitie zijn de volgende bijlagen gevoegd.

Bijlage 1:	Landschappelijke inpassing Keulsebaan
Bijlage 2:	Kaart: Landschappelijke inpassing Keulsebaan
Bijlage 3:	Verslag eerste Werkplaats Keulsebaan/Duits Lijntje 31 januari 2019
Bijlage 4:	Verslag tweede Werkplaats Keulsebaan/Duits Lijntje 12 maart 2019
Bijlage 5:	Kaart: Mogelijkheden om te verwijzen naar het Duits Lijntje
Bijlage 6:	Verslag overleg Natuurwerkgroep Boxtel en de gemeente Boxtel 4 februari 2019

Bijlage 1: Landschappelijke inpassing Keulsebaan

Landschappelijke en cultuurhistorische karakteristiek

De huidige Keulsebaan ligt in een landschap dat bestaat uit oude enkeerdgronden. Het is oorspronkelijk een overwegend kleinschalig landschap; kleine percelen werden begrensd door kavelgrensbeplantingen en singels. Door een aantal ruilverkavelingen is het landschap in visueel-ruimtelijk en functioneel opzicht veranderd. De percelen zijn groter geworden en een deel van de karakteristieke lijnbeplantingen is verdwenen. Op een aantal plaatsen loopt de oude beplantingsstructuur nog door tot aan de Keulsebaan. Enkele oude structuren hebben het landschap lang gedomineerd. In dit verband kunnen de Eindhovenseweg en het Duits Lijntje worden genoemd. De Keulsebaan is pas in 1995 opengesteld, tegelijk met het doorvoeren van aanpassingen aan de A2. De Keulsebaan is destijds tegen het Duits Lijntje aangelegd. Het Duits Lijntje staat van oorsprong fors in de beplanting (bomen, singels).

Het traject van het Duits Lijntje werd geopend in 1878, als onderdeel van de verbinding tussen de steden Londen – Berlijn – Sint-Petersburg. Vanaf 15 mei 1881 reden over deze lijn internationale sneltreinen waarmee men zonder overstappen van Londen via Vlissingen naar Berlijn kon reizen. Vanwege dit comfort maakten Keizer Wilhelm II, Russische tsaren en diplomaten voor hun Europese reizen gebruik van dit traject. Het Duitse grensstation was station Goch, aan Nederlandse kant was dat station Gennep. De Eerste Wereldoorlog maakte in 1914 een einde aan dit prominente verkeer. In 1925 werd de NBDS (Noord-Brabantsch-Duitse Spoorweg-Maatschappij) aan beide zijden van de grens genationaliseerd. Internationale treinen keerden niet meer terug op dit baanvak. Aan beide zijden van de grens was de lijn gedegradeerd tot zijlijn. In 1950 beëindigde de Nederlandse Spoorwegen het laatste stukje personenverkeer op de lijn tussen Boxtel en Uden.

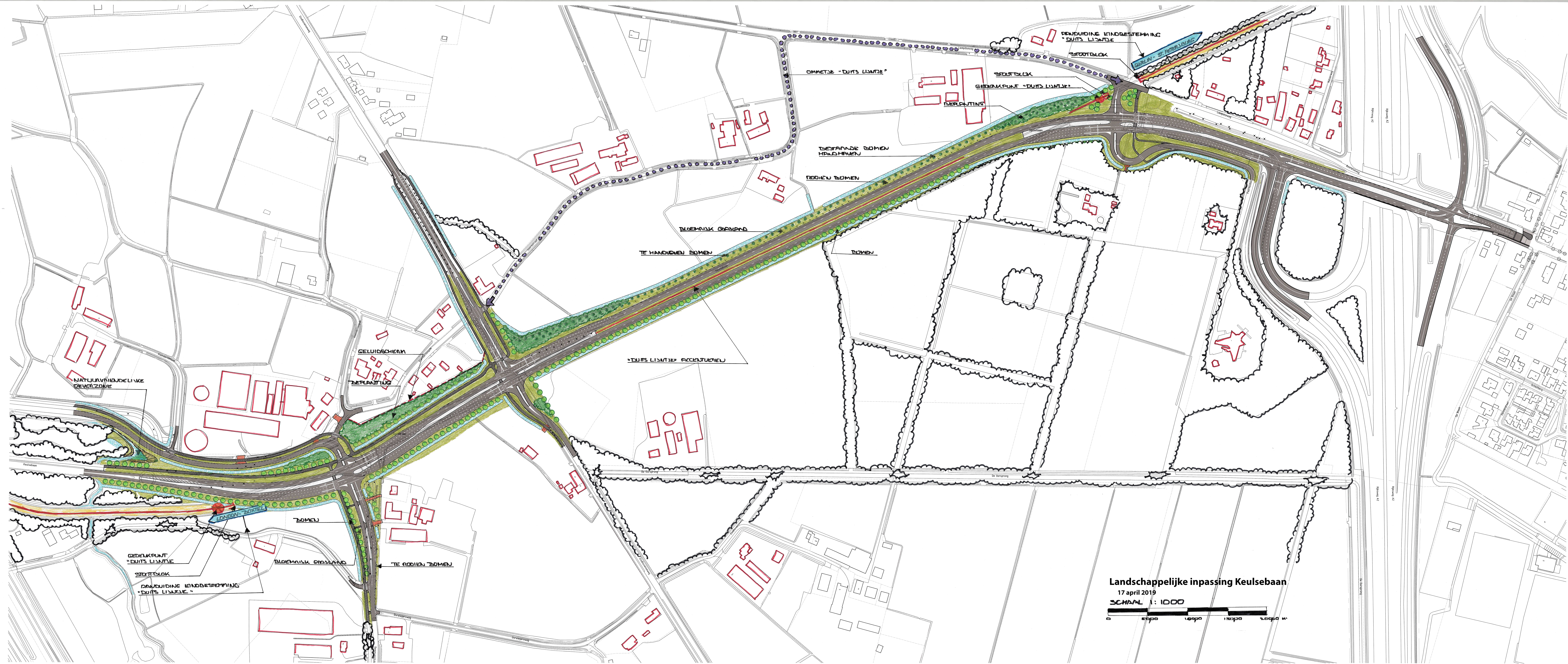
Op een groot aantal plaatsen langs het Duits Lijntje herinneren cultuurhistorische elementen (stations, bruggen, spoorovergangen, stootblokken) aan het Duits Lijntje. Waar de A2 en het Duits Lijntje elkaar kruisen, is in de In de geluidwerende voorziening langs de A2 een verticaal Cortenstalen element geplaatst met de tekst 'Duits Lijntje'.

Visie op de 'nieuwe' Keulsebaan

De 'nieuwe' Keulsebaan wordt ter plaatse van het Duits Lijntje gerealiseerd. Dit biedt de kansen om landschap, cultuurhistorie en infrastructuur met elkaar te verbinden. Daarom wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn om aan de ligging van het Duits Lijntje te refereren in relatie tot het verbreden van de Keulsebaan. Maatregelen die hiervoor kunnen worden genomen, zijn:

- De Keulsebaan op het Duits Lijntje tweezijdig in de boombeplanting zetten (inclusief de 'overhoeken' in combinatie met bloemrijke graslanden) zoals het Duits Lijntje zelf ook steeds (fors) in de beplanting heeft gestaan;
- Op plaatsen waar oude infrastructurele lijnen (zoals de Eindhovenseweg) de Keulsebaan kruisen, deze wegen beplanten (bomenrijen, struweel, bloemrijke graslanden) en de kruisingen accentueren;
- Beplanting (bomen met onderbegroeiing) aanbrengen bij het geluidsscherm ten noorden van de Keulsebaan;
- Verbinden van landschap, cultuurhistorie en gebiedsontwikkeling/nieuwe infrastructuur op de overhoeken/zichtlocaties aan het begin en het einde van de te verdubbelen Keulsebaan middels het plaatsen van bijvoorbeeld kunst, cultuurhistorische elementen (oude locomotief) en/of (digitale) informatieborden in relatie tot fietsroutes met rust- en zitgelegenheid. Deze inrichting combineren met bomen en bloemrijk grasland;
- Aanbrengen van verwijzingen naar het Duits Lijntje (bijvoorbeeld een grindkoffer inclusief het ritme van de spoorbielzen in de middenberm van de Keulsebaan of het plaatsen van naamborden van stations).

Bijlage 2: Kaart: Landschappelijke inpassing Keulsebaan

Bijlage 3: Verslag eerste Werkplaats Keulsebaan/Duits Lijntje 31 januari 2019

Een verhelderende toelichting op het ontwerp

De Keulsebaan en het Duits Lijntje

We beginnen de werkplaats in de oude Raadszaal van de gemeente Boxtel op donderdag 31 januari 2019 met een korte toelichting van Peter Kamps (projectleider) op het ontwerp van de nieuwe Keulsebaan. In zijn verhaal maakt hij duidelijk dat bij het maken van keuzes de veiligheid van de weggebruiker vaak de doorslaggevende factor is geweest. Het huidige ontwerp is vastgesteld, en biedt daarmee geen ruimte voor aanpassingen. Alleen bij de kruising met de Eindhovenseweg verwachten we nog wijzigingen als gevolg van de geplande snelfietsroute van Eindhoven naar Den Bosch. Binnen het huidige ontwerp zijn nog wel mogelijkheden om verwijzingen te realiseren naar het Duits Lijntje. Dat is precies waar we vandaag met elkaar naar willen kijken. Welke mogelijkheden zien we en tot welke ideeën kunnen we met elkaar komen.

De deelnemers stellen zichzelf voor

Bij het voorstellen vragen we de deelnemers zich niet alleen voor te stellen met naam en in welke hoedanigheid ze zijn aangeschoven, maar ook te vertellen wat voor hen het Duitse Lijntje zo belangrijk/bijzonder maakt.

Bea Schoenmakers schuift aan vanuit de Monumentencommissie. Voor haar is het Duits Lijntje een bijzonder monument. Soms zie je de lijn wel en soms ook niet. Zij ziet graag dat het lijntje beter toegankelijk wordt.

Henk Toonen schuift ook aan vanuit de Monumentencommissie. Voor hem is het lijntje historisch van belang; was ook een belangrijke spoorlijn. Hij wil het lijntje graag behouden als blijvende herinnering. Ziet ook mogelijkheden om daar iets mee te doen zoals een kunstenaar bij Liempde heeft gedaan. Hij vindt het jammer dat de spoorlijn niet opnieuw is geactiveerd voor personenvervoer; heeft nooit begrepen waarom dat niet is gebeurd. Daarnaast vindt hij het heel jammer dat er in Boxtel niets meer is, terwijl Boxtel juist voor het lijntje ook zo'n bijzondere betekenis had. Persoonlijk heeft hij er ook een emotionele binding mee, want hij heeft als kleine jongen aan het spoor in Gennep gewoond. In elk dorp hebben ze het over Boxtel, het werd zelfs "Boxteler Bahn" genoemd, maar hier is niks te zien. Dat is zonde!

Aisha van Veren is medewerker erfgoed bij de gemeente Boxtel. Kan zich ook helemaal vinden in het verhaal om het Duitse Lijntje te omarmen als een blijvende herinnering voor dat wat het spoor in Boxtel heeft betekend.

Clementine van der Meijden is vanuit de gemeente verantwoordelijk voor het bestemmingsplan van de Keulsebaan. Nu ze vanuit dit project in aanraking is gekomen met het Duitse Lijntje krijgt het steeds meer betekenis. Dat ervaar je niet.

Hein Hoppenbrouwers is verantwoordelijk voor ecologie en landschap in de gemeente. Ziet het Duitse Lijntje als een belangrijke verbinding, waarbij het in leven houden en het vertellen van het verhaal ook kan verbinden. Daarnaast moeten we goed kijken wat de impact is van de Keulsebaan op groen, ecologie en landschap. Misschien kunnen we nog wat met een groene singel aan de zuidzijde, maar verder moeten we vooral compenseren.

Coriene Brons is omgevingsmanager voor het maatregelenpakket PHS Boxtel. Aanvankelijk was het vooral heel praktisch om het tracé van het Duits Lijntje te gebruiken, maar was het een no-go. Uiteindelijk is daar toch meer beweging in gekomen. Daarmee krijgt het Duitse Lijntje voor haar ook meer betekenis. Ik zou het mooi vinden als we nog wat meer kunnen doen met de zichtbaarheid van het Duits Lijntje. Hoe doen we dat? En dan ook zo dat we het verhaal kunnen meegeven.

Wil Snellen schuift vanuit Kragten aan met zijn kennis over landschap. Vindt het heel bijzonder dat Tsaren in Nederland uitstapten. Op veel plekken zie je verwijzingen naar dit bijzondere verleden. Dat is in Boxtel nog heel minimaal. Dat kunnen we nu rond de Keulsebaan zeker een plek geven, daarbij is het wel een zoektocht naar balans tussen veiligheid en cultuurhistorie.

Sjak Doms schuift aan vanuit de Heemkundekring Boxtel, Werkgroep 150 Jaar Spoor en de Fietzersbond. Het zou mooi zijn als we het Duits Lijntje zoveel mogelijk zichtbaar kunnen houden. Daarvoor moeten we het misschien koppelen aan toerisme, bijvoorbeeld in relatie tot fietsactiviteiten. Of misschien kunnen we ook iets realiseren zoals de struinpaden bij Uden, daar leent het lijntje zich ook voor. De focus ligt vooral op het traject ten oosten van de A2 richting Schijndel, daar kun je meer.

Ad Ligtenberg is ook van de Heemkundekring Boxtel en de Werkgroep 150 Jaar Spoor. Ik heb altijd gewerkt bij de spoorwegen. Altijd werd gesproken over het Duitse Lijntje aan, dat had iets bijzonders. Dat leefde ook echt bij de spoormensen. Dat kwam met name door het internationale karakter, maar ook het innovatieve, romantische en later ook nostalgische karakter.

Gerard Buiks, schuift ook aan namens de Heemkundekring Boxtel. Toen we in 1964 hier in Boxtel kwamen wonen was de aanwezigheid van het spoor een keuze om hier te komen. Het Duits Lijntje vormt een belangrijk lijnvormig element en is onderdeel van een historisch landschap dat overeind moet blijven. De grote vraag is natuurlijk "Wat hebben we nog voor elementen?" waar we iets mee kunnen. Van Prorail moeten we in dit kader niet veel verwachten. Neem bijvoorbeeld de staalbrug over de Dommel bij Liempde, willen we daar iets mee? Boxtel was voor het Duitse Lijntje heel belangrijk, meer dan andere plekken. Je wisselde hier van maatschappij, dus je moest altijd even stil staan.

Coriene: vraag met betrekking tot de staalbrugstaat uit bij Prorail; wordt per 1 april van de gemeente.

Dick Bol, neemt afscheid van de Heemkundekring Boxtel als voorzitter, maar maakt voor het Duitse Lijntje graag een uitzondering. Toen hij in 1988 kwam wonen in Boxtel was de aanwezigheid van de spoorverbindingen doorslaggevend. Wat opvalt is dat we de neiging hebben om heel nostalgisch over het Duits Lijntje te spreken. Terwijl tussen 1873 en WO I, het Duitse Lijntje juist heel geavanceerd was. Het lijntje was ook aangesloten op het hoofdspoor en was oorspronkelijk dubbelsporig. Het was de snelst mogelijke verbinding en daarom ook zo populair, zelfs onder hooggeplaatsten als tsaren.

In die tijd veranderde het vervoer ook heel snel, mede daardoor is het lijntje altijd verliesgevend geweest. Dat kwam doordat men continu investeerde in innovaties. Uiteindelijk hielp de eerste wereldoorlog ook niet mee, toen was Nederland weliswaar neutraal, maar mocht men niet doorrijden naar Duitsland. In WO II is de lijn gebruikt om Nederland binnen te komen. Dat deden de Duitsers vermomd als Nederlandse agenten. Tijdens de oorlog werd veel materieel door de Duitsers over het lijntje vervoerd. Aan het eind van WO II is de spoorbrug door de geallieerden opgeblazen. Ik vind het heel belangrijk dat we dit verhaal overdragen aan de jongere generaties.

Henk Heling, schuift aan vanuit landschap en cultuurhistorie vanuit de gemeente Boxtel.

Ik ben bezig geweest met de aanleg van een ecologische verbindingszone rond het huidige ontwerp van de Keulsebaan. Het is een belangrijke verbinding tussen de beekdalen. Ik vind het jammer dat daar in dit ontwerp weinig tot geen rekening mee is gehouden. Het is een lijnelement, dat zou je mooi kunnen accentueren met bijvoorbeeld bomen.

Historisch gezien is het onderdeel geweest van een open akkercomplex, daar zou het aanplanten van bomen haaks op staan, maar voor beiden is iets te zeggen. Belangrijk vind ik dat we natuur en beplanting betrekken in het verhaal. Het lijkt me ook goed om te kijken hoe we de jongere generaties hierin kunnen betrekken, bijvoorbeeld de studenten van het St. Lucas.

Wat ik nog niet zo nadrukkelijk terug heb gehoord, maar wel belangrijk vind om nog even aan te stippen, is dat het ook een belangrijke verbinding was voor het postverkeer.

Peter Kamps, schuift aan als projectleider Programma Hoogfrequent Spoorvervoer vanuit de gemeente Boxtel.

Naast dat Peter projectleider is en zorg draagt voor een proces dat resulteert in een goed ontwerp dat de verkeersveiligheid waarborgt en binnen de gestelde kaders blijft, heeft hij ook affiniteit met het spoor. Met name modelspoorbouw vind hij mooi. Het zou mooi zijn als we naar het Duitse Lijntje kunnen verwijzen.

Ricky van Lingen schuift aan vanuit Kragten en heeft een achtergrond in het landschap. Vandaag is ze vooral bezig in de faciliterende rol om de ideeën die er zijn om het Duitse Lijntje levend te houden, boven tafel te krijgen om deze waar mogelijk te kunnen verbinden aan het ontwerp voor de verbrede Keulsebaan en eventuele andere toekomstige mogelijkheden.

We verzamelen de eerste ideeën

Spoorelementen in de middenberm

Dick: Ik zou het mooi vinden als we het lijnelement dat het spoor is, kunnen laten zien. Dat zou kunnen door in de middenberm, in het rechte deel van het ontwerp iets terug te laten komen dat lijkt op een spoor. Ik heb ook nagedacht over mogelijkheden om dit te combineren met groen, maar dat lijkt me lastig in verband met onderhoud. Je wilt wel dat je de spoormarkering blijft zien, maar je wilt er ook niet iedere week met een nagelschaartje langs moeten. Die spoorelementen kunnen ook verwijzen naar onze Keistampers-historie, ook al is dat eigenlijk een scheldnaam. Vroeger werkte iedereen in Boxtel namelijk bij het onderhoud van de wegen. Later werd men werkzaam bij de sigarenfabriek of het spoor.

Een modern beeldend kunstwerk met bijvoorbeeld licht

Henk Toonen: Het lijkt mij ook wel mooi om een beeldend kunstenaar hiernaar te laten kijken. In Mill ligt hier al een mooi voorbeeld van. Dan stel ik wel voor ook een echt goede kunstenaar te vragen, die ook echt de verbinding kan leggen met dit verhaal naar iets eigentijds, misschien iets met licht. Goede referenties zijn de projecten van Daan Roosegaarde op de afsluitdijk en het Van Gogh-pad in Nuenen.

De entreefunctie bekrachtigen

Peter: De Keulsebaan is ook echt de entree van Boxtel. Het is de belangrijkste toegangsweg, daar kun je ook wat mee.

Een bomenrij aan de zuidzijde om het lijnelement te benadrukken

Hein: Mensen die vanaf de A2 richting Boxtel komen, moeten iets zien. De grote vraag is wat kan er in de middenberm. Die is 6 meter breed. Wat daar mogelijk is, is me nog niet helemaal duidelijk. Wat betekent een term als botsvriendelijk? Ik begrijp dat een lantaarnpaal wel kan omdat die meegeeft maar een boom niet. Dan moeten we het zoeken in ander groen, dat moet dan wel onderhoudsvriendelijk zijn, dus dat wordt wel een lastige. Iets als Sedum wat laag blijft is ook niet ideaal, vraagt toch veel onderhoud. Voor het behouden van een lijnelement zouden we ook buiten de middenberm kunnen kijken, bijvoorbeeld aan de zuidzijde van het traject.

Verwijzen naar de steden die het lijntje verbond

Ad: Misschien kunnen we verwijzen naar de namen van de steden die het lijntje verbond in de middenberm. Dit kan met borden op palen of in 3D. Links richting Londen en rechts richting St. Petersburg bijvoorbeeld. Dat is wel een krachtige.

De Blauwe Brabander (locomotief) bij de Kei

Ad: Ook zou ik het wel fraai vinden om de modernste locomotief (De Blauwe Brabander) van het Duitse Lijntje op de plaats van de Kei te plaatsen.

Dick: Dit is wel een locatie die ook vandalismegevoelig is, dus daar moeten we rekening mee houden. Het is wel een goede locatie want deze is ook goed zichtbaar vanaf de weg in twee richtingen.

Een ommetje Duits Lijntje

Bea: Om de toegankelijkheid te bevorderen kun je ook denken aan een ommetje Duits Lijntje in relatie met het Groene Woud. Ik stel me zo voor dat dat een rondje is van 4-5 kilometer langs onder andere de Vossepoel, Goorestraat, Liempdseweg en de oude toegangsweg waarop je dan tijdens die route een aantal bezienswaardigheden ziet. Dan hoeven we niet overal precies het tracé van het Duitse Lijntje te volgen, kan ook niet, maar dan leg je wel de verbinding en heb je een leuke route te pakken die zo extra betekenis krijgt.

Sjak: Dat is ook voor een deel het traject dat in beeld is als mogelijke toekomstige fietsroute. Dat zou een mooie combi kunnen opleveren.

Henk Heling: Dan moeten we wel oppassen voor motorcrossers, niet dat we voor hun de ideale crossgelegenheid scheppen.

Geluidswand als bord gebruiken

Bea: Ten westen van de Eindhovenseweg is weinig ruimte en daar is het ook erg gevaarlijk; wat we wel zouden kunnen doen is de geluidswal als wand inzetten waarop we iets verbeelden.

Dick: Je staat daar wel even stil bij de stoplichten dus je kunt daar wel wat zien, hebt wel even tijd.

Beplanting inzetten om spoorgerelateerde elementen te verbeelden

Henk Toonen: Je zou ook beplanting kunnen gebruiken zetten om iets te verbeelden. Je kunt een spoorgerelateerd object nemen, bijvoorbeeld een waarschuwingsdriehoek en die met beplanting aankleden. Of spoorstaven verticaal uit de grond laten komen en dan laten begroeien met klimplanten. Of een kunstwerk zoals een kunstenaar in Almere heeft gemaakt. Die heeft met beplanting de plattegrond van de Kathedraal Notre-dame in Reims een-op-een nagemaakt. Zo zou je hier iets gerelateerd aan het Duits Lijntje zichtbaar kunnen maken.

Hein: aan de zuidkant van de weg hebben we echt nog wel een opgave voor het groen. We willen toch kijken of we op de een of andere manier een groene geleiding kunnen maken, anders valt er veel weg en is het erg kaal.

Henk Heling: Het landschap is kleinschalig. Het Duits Lijntje in nu aangekleed met veel groen. De ingreep is erg groot en het wordt dan erg kaal.

Hein: Dat verhoudt zich ook slecht tot opgaven die we hebben op het gebied van klimaat, fijnstof, etc. Daarnaast moeten we bij het kijken naar mogelijkheden voor groen ook rekening houden met mogelijke ontwikkelingen. Zo eerlijk moeten we ook zijn, rond Peerkesbos verwachten we wel dat iets gaat gebeuren met zowel de horeca als wonen (land van twee eigenaren). Voor de verplichte compensatie hebben we nu in ieder geval een perceel gevonden; dat ligt elders maar heeft wel een oppervlakte van ongeveer 1 ha.

We kunnen bijvoorbeeld bij het Groene Woud meer aandacht vragen voor het verhaal

Henk Toonen: Verhalen zijn er genoeg. Zo is er onder andere een boek van Jos Manders en Sander Leeman waarin veel van deze verhalen zijn opgetekend.

Het zou wel goed zijn als we een plek creëren waar die verhalen meer gedeeld kunnen worden. Dit zou kunnen bij de Poort van Liempde, maar deze locatie is wel wat vandalismegevoelig. Het café 't Groene Woud is dan misschien een betere plek; dat is ook de plek waar fietsers vaak even pauzeren.

Dick: Bij het station in Boxtel staat ook een bord met info over het Duitse Lijntje. Dat bord staat alleen niet goed geplaatst (onveilig).

Het verhaal kunnen we ook meer onder de aandacht brengen met een app/QR-code

Dick: Er zijn twee websites met veel informatie over het Duits Lijntje. Die informatie zouden we best kunnen doorvertalen naar een app om de informatie beter toegankelijk te maken. Daarbij zouden met twee lagen kunnen werken: één voor bezoekers en één voor bewoners (rol VVV!).

Henk Toonen: Er is een 'watermolenpaspoort' in de maak. Zou zoiets ok in relatie tot het Duits lijntje c.q. de stations mogelijk zijn?

Een schildering in de graffititunnel die de link legt met het Duits Lijntje

Bea: De Eindhovenseweg is echt voor schooljeugd. De Liempdseweg is een fietsstraat die veel door de lokale jeugd wordt gebruikt. Daar heb je ook de graffititunnel. Dat is een afgelegen plek die altijd al een populaire graffiti-spot was.

Dick: Een paar jaar geleden is hier door professionals (Tunnelvisions) een mooie schildering op gemaakt, dat wordt nu elk jaar herhaald en er is ook een evenement aan gekoppeld voor de jeugd. Die zouden we ook kunnen vragen om een keer met hun schildering een link te leggen met het Duitse lijntje. Zo kunnen we mogelijk ook de jeugd meer betrekken/bereiken.

Evenement bij de opening van de nieuwe Keulsebaan dat gerelateerd is aan het Duitse Lijntje

Nabeschouwend merken we dat de ruimte een erg beperkende factor is om een herinnering aan het Duitse Lijntje levendig te houden. Dat is ook zo als we uitgaan van het moment dat het nieuwe ontwerp gereed is. Wellicht is de opening van de nieuwe, verbreedde Keulsebaan is misschien wel een moment dat zich leent voor een evenement dat aandacht vraagt voor het Duitse Lijntje.

Met een tijdelijk landschap of een theaterachtig evenement kunnen we voor de lokale bevolking een blijvende herinnering toevoegen waar ze elke keer als ze over de nieuwe weg rijden, aan terugdenken. Dit kunnen we zo insteken dat het bovendien interessant is voor jong en oud.

Het voordeel van een dergelijk evenement is, omdat het tijdelijk is, er veel meer mogelijk is in de aanwezige ruimte en je hele andere middelen in kunt zetten. Daarmee kun je het verbindende karakter van de lijn ook goed inzetten en ook de verhalen rond het Duitse Lijntje vormen mooie aanknopingspunten. Nu het Duitse Lijntje eigendom is van de gemeente, is het moment ook voor bestuurders daar om de aandacht te vestigen op de veranderingen bij de Keulsebaan en de invloed en betekenis van het Duits Lijntje. Ten westen van de A2 door een verwijzing in het ontwerp van de Keulsebaan, waar wij nu mee aan de slag zijn. Maar zeker ook voor het deel ten oosten van de A2.

Belangrijke boodschappen

Focus op plekken waar écht iets mogelijk is

De locatie nabij de Ramsteeg hebben we ook even besproken maar dat blijkt een lastige plek. Het is een locatie die van Prorail is, ligt erg afgelegen en ook erg verstopt. Je hoeft ook niet overal wat te doen en het hoeft ook niet altijd direct persé aan of op het tracé van het Duits Lijntje te gebeuren. Belangrijker is het dat we kiezen voor locaties waar je mensen kunt bereiken, echt iets kunt doen dat betekenis heeft of kan krijgen en waar energie zit vanuit betrokkenen/(grond)eigenaren.

Gebruik dit als voorbeeld voor hoe het niet moet voor de rest van het tracé

Het is goed om te zien dat we vanmiddag goede ideeën hebben opgehaald en met elkaar zo enthousiast aan de slag zijn gegaan om de cultuurhistorische waarden van het Duits Lijntje zichtbaar te maken in het ontwerp van de Keulsebaan. Het is alleen jammer dat dit op het moment komt dat het ontwerp al gereed is, de verkeersveiligheid daar sterk zijn stempel op heeft gedrukt en mede daardoor op dit traject zeer beperkt ruimte is voor cultuurhistorie en landschappelijke inpassing. Aan de andere kant van de A2 is meer ruimte en zijn er meer mogelijkheden; daar liggen mooie kansen. Voor dat tracé zouden we graag aan de voorkant meedenken over hoe we hier de herinnering aan het Duitse Lijntje, dat zo belangrijk is geweest in onze geschiedenis, levend kunnen houden.

Eigenaarschap vraagt ook om een andere houding vanuit het bestuur

Nu de gemeente Boxtel eigenaar is van het Duitse Lijntje biedt dat een enorme kans. Een kans voor een andere houding ten opzichte van het Duitse Lijntje. Een kans om het echt te gaan zien als het Boxtels Lijntje en het te gebruiken als een verbindend element dat veel betekenis kan hebben in ons dorp voor jong en oud. Het zou mooi zijn als de bestuurders van de gemeente dit ook écht zo gaan zien. En het tekenen van de koopovereenkomst zien als een kantelpunt in de houding ten opzichte van het Duitse Lijntje.

Ideeën en aandachtspunten

Tijdelijk

- Een evenement bij de opening van de nieuwe Keulsebaan dat gerelateerd aan het Duitse Lijntje

Permanent

- Spoorelementen in de middenberm
- Een modern beeldend kunstwerk met bijvoorbeeld licht
- Een combinatie van innovatie en historie
- Verwijzen naar de steden die het lijntje verbond
- Geluidswand als bord gebruiken
- De Blauwe Brabander (locomotief) bij de Kei
- Een schildering in de graffititunnel die de link legt met het Duits Lijntje
- Een ommetje Duits Lijntje
- De entreefunctie van de Keulsebaan bekrachtigen
- We kunnen bijvoorbeeld bij het Groene Woud meer aandacht vragen voor het verhaal
- Het verhaal kunnen we ook meer onder de aandacht brengen met een app/QR-code
- Een bommenrij aan de zuidzijde om het lijnelement te benadrukken

Aandachtspunten

- Focus voor het tracédeel Keulsebaan op plekken waar echt iets mogelijk is
- Bij het ontwikkelen van ideeën valt op dat cultuurhistorie en landschap elkaar vaak goed versterken. Daarom in het vervolg cultuurhistorie en landschap in samenhang beschouwen
- Eigenaarschap van het Duits Lijntje vraagt ook om een andere houding vanuit het bestuur
- Laat ons voor het tracédeel aan de andere kant van de A2, waar meer ruimte is en mogelijkheden zijn, aan de voorkant meedenken

Bijlage 4: Verslag tweede Werkplaats Keulsebaan/Duits Lijntje 12 maart 2019

Aanwezig:

- Henk Toonen (Monumentencommissie)
- Sjak Doms, Gerard Buiks, Jos Mandos (Heemkundekring Boxtel)
- Nico Johan Landwehr (Natuurwerkgroep Boxtel)
- Clementine van der Meijden, Hein Hoppenbrouwers, Aisha van Veeren, Peter Kamps en Coriene Brons (gemeente Boxtel)
- Ricky van Lingen, Wil Snellen (Kragten)

Afwezig:

- Bea Schoenmakers
- Dick Bol
- Ad Ligtenberg

Welkom aan Nico Johan Landwehr, vertegenwoordiger van de Natuurwerkgroep Boxtel, die bij deze tweede werkplaats aansluit. Voorafgaand aan deze bijeenkomst is ook gesproken met de Natuurwerkgroep Boxtel. De inbreng van de natuurwerkgroep is rondgestuurd en vormt zoals aangegeven input voor deze bijeenkomst.

Vandaag lichten we het ontwerp voor de Keulsebaan toe, waarin ten opzichte van de vorige keer goed gekeken is naar mogelijkheden voor de landschappelijke inpassing. Daarnaast gaan we de ideeën uit de eerste bijeenkomst met betrekking tot het Duits Lijntje doornemen en aanvullen. Ook kijken we met elkaar hoe we deze ideeën concreter kunnen maken.

Toelichting ontwerp landschappelijke inpassing

Bomen ten zuiden van de Keulsebaan

Naar aanleiding van de eerste bijeenkomst en het overleg met de Natuurwerkgroep is onderzocht of er aan de zuidzijde van de Keulsebaan mogelijkheden zijn voor een landschappelijke inpassing. Gebleken is dat er binnen het profiel ruimte is voor de inpassing van een bomenrij. In het ontwerp wordt dit meegenomen. Voorgesteld wordt om het ontwerp ook toe te lichten in de WUBB.

Toelichting en aanvulling bij de vijftien ideeën voor het Duits Lijntje

1. Een tijdelijk landschap

Het idee is om een tijdelijk landschap te realiseren waarin we verwijzen naar het Duits Lijntje. Dit tijdelijke landschap kan zich openbaren voordat de herinrichting is gerealiseerd. Het tijdelijke karakter maakt dat wellicht meer mogelijk is dan wanneer een definitief landschap wordt vormgegeven. Hoewel de ingreep tijdelijk is, blijft de beleving voortbestaan in het collectieve geheugen van mensen. Dit biedt ook de mogelijkheid om de andere houding ten aanzien van het Duits Lijntje, nu het in eigendom is van de gemeente Boxtel, te bekrachtigen.

Referenties: Het Vlaggenpad van Christo in Central Park, De "O" van Overijssel van SLEM.

2. Spoorelementen in de middenberm

In de middenberm is ruimte om te verwijzen naar de spoorlijn en haar lijnvormige karakter. Dit kan door een verwijzing te maken naar het spoor zelf. Dit is ook te combineren met laagblijvende beplanting in deze berm. Belangrijk is dat we rekening houden met de veiligheid van de weggebruiker en met de beheerbaarheid van de laagblijvende beplanting.

Referenties: De Highline in New York, Oosterspoorbaan in Utrecht.

3. Een modern, beeldend kunstwerk met (bijvoorbeeld) gebruikmaking van licht

We willen graag een kunstenaar vragen om de mogelijkheid te onderzoeken of met de verschillende thema's die aan het Duits Lijntje kunnen worden gekoppeld, een aansprekend kunstwerk kan worden gemaakt. We denken dan aan het spoor, de trein, de steden die de lijn verbond, het innovatieve karakter van het Duits Lijntje, etc.

Referenties: Het van Goghpad in Nuenen van Daan Roosegaarde.

4. *Combinatie van innovatie en historie*

We willen niet alleen naar het Duits Lijntje kijken door een nostalgische bril. In die tijd was het lijntje juist heel innovatief. Dit kunnen we laten zien aan de hand van het veranderen van de manier van reizen en de reistijden in de loop der jaren. Van de tijd van paard en wagen, naar de trein, naar het Duits Lijntje, naar hogesnelheidslijnen, naar het vliegtuig, naar.....

5. *Verwijzen naar de steden die het Duits Lijntje verbond*

Het is een opvallend rijtje: Londen, Boxtel, Berlijn en St. Petersburg. Toch stond het zo echt op de borden. Het lijntje kreeg zelfs de naam "Boxteler Bahn" mee. Dat is nu net wat het Duits Lijntje uniek maakt in Boxtel. Het Duits Lijntje kwam ook door andere dorpen in de regio en ook daar verwijst het spoor nog naar het verleden, maar alleen in Boxtel stopte de trein ook daadwerkelijk omdat daar de maatschappijen wisselden. Dat maakt dat Boxtel en het Duits Lijntje zo sterk aan elkaar verbonden zijn en een unieke combinatie vormen.

6. *Geluidswand als bord gebruiken*

Ten westen van de Eindhoveneweg is weinig ruimte en daar is het ook erg gevaarlijk. Wat we wel zouden kunnen doen is de geluidswal als wand inzetten waarop we iets verbeelden aan de zijde van het ommetje. De wegzijde is hiervoor minder geschikt want deze zijde wordt gebruikt voor de landschappelijke inpassing.

7. *De Blauwe Brabander (locomotief) bij de Kei*

De locatie bij de Kei is een goede plek om een locomotief neer te zetten. Hier is net wat meer ruimte aanwezig en het is ook een locatie die vanuit beide richtingen van de Keulsebaan goed zichtbaar is vanaf de weg. Het ligt voor de hand om dan voor de modernste locomotief, De Blauwe Brabander, te gaan.

8. *Een schildering in de graffititunnel die de link legt met het Duits Lijntje*

In de graffititunnel wordt jaarlijks een evenement georganiseerd om de tunnel te voorzien van nieuwe graffitikunstwerken. Dit wordt begeleid door het bedrijf Tunnelvisions. Ieder jaar hebben zij een thema. We zouden kunnen kijken of zij genegen zijn om het Duits Lijntje een keer als thema te omarmen.

9. *Een ommetje Duits Lijntje*

Een ommetje, een wandeling die bij voorkeur start in de bebouwde kom en op hetzelfde punt ook weer eindigt en die je onderweg langs mooie (groene) plekken leidt, waarbij meerdere verwijzingen naar het Duits Lijntje zichtbaar zijn. De ronde hoeft niet (altijd) het tracé van het Duits Lijntje te volgen. Dat is dan een rondje van 4-5 kilometer langs onder andere de Vossepoel, Goorestraat, Liempdseweg en de oude toegangsweg. Het is dan ook interessant om te kijken hoe dit ommetje aansluit op andere ommetjes en hoe we deze eventueel met elkaar kunnen verbinden, zodat we in het buitengebied een echt netwerk realiseren.

10. *De entreefunctie bekrachtigen*

De Keulsebaan vormt de entree van Boxtel. Dat kunnen we bekrachtigen met een goed ontwerp. Zo kunnen we met de groene inrichting bewerkstelligen dat de weg onderdeel is van de hoofdstructuur, zoals deze in het binnenbeleidsplan is beschreven. De entreefunctie zouden we ook op andere manieren, passend bij het Duits Lijntje, kunnen versterken.

11. *Beplanting inzetten om spoorgerelateerde elementen te verbeelden*

We kunnen spoorgerelateerde elementen ook gebruiken als steuntje voor bijvoorbeeld klimplanten. Dan kunnen we ook een verticaal element realiseren. Denk bijvoorbeeld aan spoorbielzen die we juist verticaal neerzetten en dan laten begroeien. Anderzijds kunnen we ook juist met de beplanting zelf verwijzen naar spoorgerelateerde elementen.

Referentie: De Groene Kathedraal in Almere (Kathedraal Notre-Dame in Reims).

12. *In Het Groene Woud meer aandacht vragen voor het verhaal*

We kunnen bij het café Het Groene Woud kijken of we het verhaal beter kunnen vertellen en daar meer aandacht voor kunnen vragen. Het is een plek waar veel recreanten even stoppen. Hetzelfde geldt voor de Poort van Liempde. Daar zouden we op een aansprekende wijze contact kunnen leggen met de bezoekers. Verhalen zijn er genoeg. Ook zouden we bij het bezoekerscentrum van Het Groene Woud kunnen kijken of zoiets mogelijk is.

13. De verhalen delen via een app/QR-code

Als we de verhalen dan toch beter willen delen zouden we ook kunnen kijken of dat mogelijk is middels een QR-code of een app. Dit zouden we in overleg met het VVV kunnen/moeten doen.

14. Een bomenrij aan de zuidzijde om het lijnelement te benadrukken

Een bomenrij aan de zuidzijde van de Keulsebaan benadrukt het lijnelement en past de Keulsebaan ook beter in (landschappelijk, ecologisch).

15. Een bloemetje en een bijtje

Bij alles wat we doen moeten we ons ook afvragen hoe dat bijdraagt aan het verhogen van de biodiversiteit. Dat is voor iedereen goed. Als we kijken naar de bermen, dan kunnen we die standaard inzaaien met gras, maar we kunnen ook kiezen voor bloemrijk grasland. Bij het aanplanten van de bomen moeten we ook de soorten bewust uitkiezen. Ook kunnen we kijken of we een bomenrij kunnen realiseren die bestaat uit verschillende soorten.

Hoe gaan we deze ideeën verder brengen?

Overzicht

Op basis van de landschappelijke inpassing van het ontwerp voor de nieuwe Keulsebaan en de verzamelde ideeën in relatie tot de cultuurhistorie van het Duits Lijntje, verkennen we hoe we de ideeën een stap verder kunnen brengen. We komen vooralsnog tot het volgende overzicht.

Idee	Beschrijving
1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11	Voor deze ideeën geldt dat we gaan onderzoeken hoe we deze kunnen combineren in een uitvraag/prijsvraag. Door deze ideeën te combineren verwachten we tot een samenhangend geheel te komen en een interessante casus te kunnen formuleren voor een uitvraag van niveau. Door de ideeën zo te combineren hopen we te voorkomen dat het een "Poolse landdag" wordt. De gemeente Boxtel heeft vanuit het project Burgakkerplein contacten met kunstenaars. Trekker: Gemeente Boxtel (een voorstel voor de aanpak wordt voorgelegd aan de deelnemers van de werkplaatsen).
1.	Het bijzondere, tijdelijke karakter van dit idee, maakt dat we hier graag nog wat dieper op ingaan. ProRail gaat begin mei 2019 werkzaamheden uitvoeren aan onder andere het emplacement van Boxtel, tijdens een buitendienststelling van circa zes dagen. Voor deze werkzaamheden willen ze het Duits Lijntje gebruiken en tijdelijk weer (gedeeltelijk) in werking stellen. Mogelijk kunnen we het tijdelijke evenement hieraan koppelen. Het tijdelijke evenement is mogelijk ook te koppelen aan het eerste deelproject (verbindingsweg Ladonk-Kapelweg) als de Raad van State groen licht geeft. Voor het ontwerp van bijvoorbeeld banieren kunnen we het Sint Lucascollege in Boxtel benaderen. Trekker: Gemeente Boxtel.
7.	Voor het plaatsen van een locomotief (bijvoorbeeld de Blauwe Brabander) bij de kei, loopt al een initiatief en wordt aan een ontwerp gewerkt. Hierbij is sprake van nauwe samenhang met de genoemde uitvraag/prijsvraag. Trekker: Heemkundekring Boxtel.
8.	De Werkgroep Spoor 150 heeft al eerder contact gehad met Tunnelvisions. Men legt wederom contact om te kijken of ze het Duits Lijntje als thema willen omarmen en aandacht willen geven bij hun evenement rond de graffititunnel. Trekker: Werkgroep Spoor 150 Heemkundekring Boxtel.
9.	Het ommetje Duits Lijntje vraagt om nadere uitwerking. Hiervoor is het goed als mensen met meer kennis van het gebied en recreatie aanhaken. Daarom wil de gemeente Boxtel kijken hoe dit mogelijk met het VVV nader kan worden uitgewerkt. Hierbij willen we ook kijken of we (slimme) verbindingen kunnen leggen met andere (bestaande) ommetjes, zoals de ommetjes Laarakkerweg en Blauwe Loop. Ook is mogelijk een verbinding met het plan rond het Stadlandgoed Stapelen te maken. Trekker: Gemeente Boxtel.

12. en 13.	Naast café Het Groene Woud is ook de Poort van Liempde geïnteresseerd in een geschikte locatie om informatie aan te bieden aan recreanten. Hierbij moet ook het bezoekerscentrum van Het Groene Woud worden betrekken. Ook daar kunnen we informatie aanbieden, maar we kunnen ook hun netwerk gebruiken. Zo kunnen we het streekhuis betrekken, ook in relatie tot de financiering. Aangezien hier een lange adem voor nodig is en dit ook in een wat groter geheel moet worden gezien, is het verstandig om dit idee los te koppelen van het project Keulsebaan en aan te haken bij de aanpak van het Duits Lijntje aan de andere zijde van de A2. • Trekker: Heemkundekring Boxtel.
14.	De bomenrij aan de zuidzijde van de Keulsebaan heeft inmiddels een plek gekregen in het ontwerp. • Trekker: Gemeente Boxtel.
15.	De biodiversiteit neemt af. Met die wetenschap is het juist extra belangrijk om bij dit soort ingrijpende projecten in de buitenruimte hier extra alert op te zijn en iedere kans aan te grijpen om juist bij te dragen aan het verhogen van die biodiversiteit. Dat geldt ook voor alle bovengenoemde ideeën. Bij de uitwerking van al deze ideeën toetsen we hierop. Biodiversiteit kan ook betrokken worden bij de genoemde uitvraag/prijsvraag. • Trekker: Gemeente Boxtel.

Bijlage 5: Kaart: Mogelijkheden om te verwijzen naar het Duits Lijntje

Mogelijkheden om te verwijzen naar het Duitse Lijntje

SCHETS BERANTING
SCHAAL 1:1.000
30 OKT 2018

Bijlage 6: Overleg Natuurwerkgroep Boxtel - gemeente Boxtel 4 februari 2019

Verslag

PHS Keulsebaan overleg: Natuurwerkgroep Boxtel

Datum: 4 februari 2019
Locatie: Gemeentehuis Boxtel
Aanwezig: Han Peeters en Nico Landwehr

Namens gemeente
Coriene Brons, Peter Kamps, Hein Hoppenbrouwers

Bijlage: Emailbericht dhr. Peeters 7 februari 2019

1. Opening

Coriene Brons opent de bijeenkomst. Doel van het overleg is om de natuurwerkgroep mee te nemen in het ontwerp voor de Keulsebaan. Op basis van dit ontwerp wordt het ontwerpbestemmingsplan voor de Keulsebaan gemaakt, dat naar verwachting begin mei 2019 ter inzage wordt gelegd.

Vanuit het functioneel verkeerskundig ontwerp moet een inpassingsslag worden gemaakt. Daarbij gaat het om cultuurhistorie (de beleving Duits Lijntje zichtbaar maken in het ontwerp) en de landschappelijke inpassing. Met vertegenwoordigers van de Heemkundekring en monumentencommissie zijn we hierover onlangs in gesprek gegaan en de Natuurwerkgroep Boxtel willen we hier ook graag bij betrekken.

Nico Landwehr vraagt naar de rol van de WUBBB en de Natuurwerkgroep Liempde in het proces van het ontwerpbestemmingsplan Keulsebaan. Doorgaans wordt de WUBBB betrokken bij alle vergunningaanvragen en ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. M.b.t. tot de WUBBB wordt afgesproken dat we hierop terugkomen (de meeste deelnemers zijn in het voortraject betrokken). Hierover moet vooraf helderheid zijn, zodat in een later stadium geen onduidelijkheden ontstaan.

Vanuit de Keulsebaan kijken we naar het tracé tot de A2. Het tracé van het Duits Lijntje aan de oostzijde van de A2 wordt afzonderlijk opgepakt met alle relevante partijen waaronder de Natuurwerkgroep Liempde en maakt geen onderdeel uit van project Keulsebaan.

Vanmiddag willen we de volgende punten bespreken:

- Toelichting op het ontwerp en de mogelijkheden voor landschappelijke inpassing
- Aandachtpunten landschappelijke inpassing vanuit Natuurwerkgroep
- Vervolgstappen en afspraken

2. Toelichting Ontwerp en mogelijkheden landschappelijke inpassing

Peter Kamps geeft een toelichting op het ontwerp, waarbij de veiligheid en doorstroming belangrijke uitgangspunten zijn. Dit resulteert in een flink profiel, waarbij de mogelijkheden voor landschappelijke inpassing beperkt zijn:

- Gebied tussen Keulsebaan en Kleinderliempde, daar ontstaat ruimte door verschuiving van de Keulsebaan richting het zuiden.
- Hoek Keulsebaan – Eindhovenseweg, ook daar ontstaat ruimte door verschuiving van het kruispunt richting het zuiden.
- Gebied Keulsebaan – Liempdseweg

Aan de zuidzijde van de Keulsebaan tussen de A2 en de Eindhovenseweg is er in het ontwerp geen ruimte. Ook daar moet rekening gehouden worden met een zogenaamde obstakelvrije zone, waarin geen bomen mogen staan.

Aan de noordzijde van de Keulsebaan wordt één bomenrij gehandhaafd. Voor het zichtbaar maken van de cultuurhistorie van het Duits Lijntje wordt m.n. gedacht aan de middenberm van de Keulsebaan (A2 – Eindhovenseweg) en het gebied Keulsebaan – Liempdseweg.

Hein Hoppenbrouwers geeft aan dat voor verplichte de natuurcompensatie elders een perceel is aangekocht dat hiervoor wordt ingericht. Hierover heeft al afstemming plaats gevonden met onder meer het waterschap en de provincie. Dit is dus geborgd, niet ter plekke van de Keulsebaan maar elders.

3. Aandachtspunten landschappelijke inpassing

Vanuit de Natuurwerkgroep worden de volgende aandachtspunten benoemd en opmerkingen gemaakt:

- De ruimtelijke impact van het nieuwe profiel is groot. Vanuit veiligheid en doorstroming is dat te begrijpen, maar de landschappelijke inpassing heeft in het ontwerp onvoldoende aandacht gekregen.
- Inpassing aan de zuidzijde van de Keulsebaan tussen A2 en Eindhovenseweg ontbreekt nu. Voorgesteld wordt om dit in het ontwerp wel een plek te geven:
 - o kritisch kijken naar profiel, kan daarin ruimte worden gevonden (verwezen wordt naar de provinciale weg Boxtel – Schijndel);
 - o extra strook verwerven;
 - o afspraken maken met eigenaren.
- Boxtel wil een groene gemeente zijn, dat moet in dit ontwerp terugkomen.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het email bericht van de heer Peeters d.d. 7 februari 2019 (zie bijlage).

4. Vervolgstappen

De vervolgstappen richten zich op het uitwerken van de inpassing van cultuur en landschap in het ontwerp van de Keulsebaan:

- De bijeenkomst die onlangs heeft plaats gevonden met vertegenwoordigers van de Heemkundekring en Monumentencommissie krijgt binnenkort een vervolg. Op basis van de ideeën en aandachtspunten over de inpassing van cultuurhistorie en landschappelijk gaan we verder in gesprek. De Natuurwerkgroep Boxtel wordt hiervoor uitgenodigd.
- Het ontwerpbestemmingsplan voor de Keulsebaan wordt naar verwachting begin mei 2019 ter inzage gelegd.

5. Afspraken

De volgende afspraken zijn gemaakt:

- De gemeente komt terug op de rol van de WUBBB m.b.t. het ontwerpbestemmingsplan Keulsebaan.
- De Natuurwerkgroep Boxtel wordt uitgenodigd om samen met de Heemkundekring en Monumentencommissie in gesprek te gaan over de inpassing van cultuur en landschap in het ontwerp voor de Keulsebaan.

Bijlage: emailbericht Dhr. Peeters d.d. 7 februari 2019

Van: Han Peeters <hanpeeters@home.nl>

Verzonden: donderdag 7 februari 2019 22:01

Aan: Coriene Brons <C.Brons@MijnGemeenteDichtbij.nl>

CC: Herman van Wanrooij <hwa@boxtel.nl>; pwi@home.nl

Onderwerp:

Afzender: J.E. Peeters, voorzitter WNLB

hanpeeters@home.nl

onderwerp: Bevindingen informatie over PHS-plan Keulsebaan 4 februari 2019

Boxtel, 6 februari 2019

Geachte mevrouw Brons,

Hierbij zend ik u de bevindingen van de WNLB zoals door ons opgetekend na de van de gemeente verkregen informatie over het PHS-plan Keulsebaan 4 februari 2019.

Wij vertrouwen erop dat u deze bevindingen zult gebruiken bij de nadere uitwerking van het gepresenteerde tracé-ontwerp Keulsebaan.

Wij wachten met belangstelling uw aangekondigde vervolgbijeenkomst af.

Met vriendelijke groet,

J.E. Peeters, voorzitter WNLB

Bevindingen informatie over PHS-plan Keulsebaan 4 februari 2019

Opgetekend door WNLB

Afgelopen maandag 4 februari 2019 is de Werkgroep Natuur- en landschapsbeheer Boxtel (WNLB) door de vertegenwoordigers van de gemeente Boxtel nader geïnformeerd over de stand van zaken rond de voortgang van het PHS-plan Keulsebaan.

Aanwezig vanwege de gemeente:

mw. C. Brons, hr. P.Kamps, hr. H. Hoppenbrouwers.

Aanwezig vanwege WNLB:

H.Peeters, voorzitter, N. Landwehr Johan, coördinator werkgroep-RO.

Informatie-verstrekking is voor gemeente aan de orde om relevante input te krijgen voor nadere uitwerking van het tracé-ontwerp dat dient als basis voor het op te stellen bestemmingsplan Keulsebaan.

Leidraad voor de informatie is het tracé-ontwerp Keulsebaan, gedeelte tussen de onderdoorgang onder het spoor en de aansluiting op de A2 (nr.26).

Als belangrijkste kenmerken voor het ontwerp worden genoemd:

- tussen de A2 en de Parallelweg-Zuid wordt de rijbaan verdubbeld naar 2 x 2 rijstroken;
- het Duits Lijntje wordt ter plaatste opgebroken en de ondergrond wordt gebruikt voor de rijbaanverdubbeling;
- huidige rotondes verdwijnen en alle kruispunten worden voorzien van verkeerslichten (rotondes zijn niet mogelijk vanwege beperkte capaciteit of ruimtelijk niet inpasbaar);
- de aansluiting van de Parallelweg-Zuid en de Oirschotseweg worden samengevoegd tot één kruispunt;
- de aansluiting van de Eindhovenseweg zal ter hoogte van de Ceulse Kaar/Goorestraat met een aangepast profiel worden ingericht.

Concrete vertaling in het gepresenteerde ontwerp betekent:

- een globaal wegprofiel van 2x2 rijstroken met een tussenberm van ca. 6 meter en aan weerszijden een berm van ca. 4 meter. Ter hoogte van kruispunten worden de rijstroken aangevuld met extra opstelstroken;
- de bermen zijn obstakelvrij, m.a.w. bieden geen ruimte voor o.a. bomen;
- het verhoogde grondlichaam van het Duits Lijntje wordt geheel afgegraven en alle bestaande beplanting verdwijnt;
- huidige laanbeplanting, in het bijzonder tenminste één rij aan de noordzijde, wordt gerooid;
- ter hoogte van aansluiting afslag 26 van A2 wordt de bestaande -geluids-wal verhoogd met schermen;
- ter hoogte van aansluiting Parallelweg-Zuid en Oirschotseweg op Keulsebaan verdwijnen de nodige bomen;
- de nieuwe aansluiting van de Eindhovenseweg zal ter hoogte van de Ceulse Kaar/Goorestraat aangepast worden met een meer westelijk gelegen aangepast profiel.

De gemeente geeft aan dat het ontwerptracé past binnen de beschikbare gronden en het daarvoor bestemde budget. Vanwege het verdwijnen van een klein deel natuur nabij toerit afslag 26 wordt rekening gehouden met compensatie elders in Boxtel. Binnen de contouren van het nieuwe tracé zal mogelijk een object worden opgenomen dat herinnert aan het -voormalig- Duits Lijntje.

Voorts geeft de gemeente aan dat de verkregen input gebruikt zal worden bij de verdere uitwerking van het thans voorliggend ontwerp en een ander nader besproken zal worden in een volgende bijeenkomst.

De WNLB stelt dat er sprake is van een aanzienlijke aantasting van de bestaande groene inbedding zonder zichtbare compensatie langs of nabij de weg. Zij komt tot een volgende opsomming van kanttekeningen en aandachtspunten:

- er is sprake van het weghalen/rooien van een aanmerkelijk aantal volwassen bomen en struweel;
- het voorgelegde ontwerptracté lijkt louter ingegeven door de verkeerstechnische mogelijkheden;
- er is slechts sprake van extra verharding/asfalt/geluidsschermen zonder rekening te houden met groene inbedding;
- het gepresenteerde ontwerptracté geeft slechts een beeld van de nieuw gewenste verharde situatie;
- het gepresenteerde ontwerptracté geeft geen duidelijk beeld van de te amoveren groene elementen als bomen en struweel;
- het is geenszins duidelijk waarom het tracté zo ruim ingericht zou moeten worden en voor het zo korte wegdeel uitgegaan moet worden van een (ontwerp)snelheid van 80km/h. Bij een lagere ontwerpsnelheid (bijv 60 km/h) zal ongetwijfeld ook een meer acceptabel wegprofiel, waaronder een andere maatvoering middenberm, gerealiseerd kunnen worden;
- het is niet duidelijk waarom niet gewerkt is met een vergelijkbaar profiel als dat van de Schijndelsedijk (waar o.a. met geleiderails is gewerkt) ;
- een bredere kijk is noodzakelijk, immers de nieuwe weg is er voor een (zeer) lange periode, heeft een zeer grote impact op het landschap en de schade aan het landschap is niet voor korte duur;
- het thans gepresenteerde ontwerp leidt tot het realiseren van een nieuwe functie in het buitengebied van de gemeente Boxtel. Voor deze nieuwe functie geldt dat deze gecombineerd dient te worden met landschappelijke inpassing en extra kwaliteitsverbetering van het landschap (zie de nota *Handreiking kwaliteitsverbetering buitengebied Boxtel 2014*);
- in dit kader zal ook tijdig aan de WUBBB advies gevraagd dienen te worden (niet slechts een presentatie als voldongen feit);
- het voorgelegde ontwerp geeft onvoldoende aan in hoeverre er sprake is van een duurzaam en veilige herinrichting met mogelijkheden om de relatie met natuur en landschap te herstellen.
- het is geenszins duidelijk in hoeverre in het ontwerp rekening wordt gehouden met het bomenbeleidsplan van de gemeente Boxtel.
- het ontwerp biedt geen integrale benadering. Er is een geen duidelijk beeld van de ruimtelijke invulling.
- het voorgelegde ontwerp doet grote afbreuk aan de intentie van Boxtel om haar rol als centrumgemeente in de regio en in Het Groene Woud te willen versterken ("*Boxtel, duurzaam en dynamisch centrum in het Groene Woud*"). Een zo magere en van robuust groen ontdane entree is geen visitekaartje voor Boxtel. Er is geen sprake van kwaliteitsverbetering van natuur en landschap, integendeel.